درس ۷ از ۱۲

Windows Server 2025

Install · AD · Hyper-V · Admin

سرورهای DNS و DHCP

دوره کامل · Windows Server 2025 (build 26100)

در درس هفتم چه یاد می‌گیرید

- مفاهیم DNS: zone ها، رکوردها، forwarder ها و DNS ادغام‌شده با AD
- مدیریت DNS با PowerShell: zone ها، رکوردهای A، PTR، CNAME
- عیب‌یابی تبدیل نام
- امن کردن DNS
- مفاهیم DHCP: scope، DORA، option ها، reservation ها
- نصب، مجاز کردن و تنظیم DHCP
- DHCP failover و عیب‌یابی

مفاهیم DNS

اصطلاح	معنی
Forward lookup zone	نام ← IP، مثلاً lab.mywebuniversity.local
Reverse lookup zone	IP ← نام، مثلاً 10.0.0.in-addr.arpa
Zone ادغام‌شده با AD	در AD ذخیره می‌شود؛ به DC ها کاپی می‌شود؛ آپدیت‌های پویای امن
رکوردها	A / AAAA (IP)، CNAME (نام مستعار)، MX (ایمیل)، PTR (معکوس)، SRV (سرویس‌ها)، TXT
Forwarder ها	سرور سوال‌های انترنتی را که نمی‌تواند جواب دهد به کجا می‌فرستد
Conditional forwarder	سوال‌های یک domain را به یک سرور خاص بفرستید (شرکت همکار)
Scavenging	رکوردهای پویای کهنه را خودکار حذف می‌کند

مدیریت DNS با PowerShell

```
PS C:\> Get-DnsServerZone -ComputerName DC01
PS C:\> Add-DnsServerPrimaryZone -NetworkId 10.0.0.0/24 -ReplicationScope Domain   # reverse zone
PS C:\> Add-DnsServerResourceRecordA -ZoneName lab.mywebuniversity.local -Name web `
           -IPv4Address 10.0.0.20 -CreatePtr
PS C:\> Add-DnsServerResourceRecordCName -ZoneName lab.mywebuniversity.local `
           -Name intranet -HostNameAlias srv01.lab.mywebuniversity.local
PS C:\> Set-DnsServerForwarder -IPAddress 1.1.1.1, 8.8.8.8
PS C:\> Get-DnsServerResourceRecord -ZoneName lab.mywebuniversity.local -RRType A
PS C:\> Set-DnsServerScavenging -ScavengingState $true -ScavengingInterval 7.00:00:00 -
ApplyOnAllZones
```

عیب‌یابی تبدیل نام

```
PS C:\> Resolve-DnsName srv01.lab.mywebuniversity.local
PS C:\> Resolve-DnsName srv01 -Server 10.0.0.10 -DnsOnly       # ask DC01 directly
PS C:\> Resolve-DnsName 10.0.0.20                              # reverse (PTR)
C:\> nslookup -type=SRV _ldap._tcp.dc._msdcs.lab.mywebuniversity.local

C:\> ipconfig /flushdns & ipconfig /registerdns     # client: clear cache, re-register
PS C:\> Clear-DnsServerCache -ComputerName DC01 -Force
C:\> dcdiag /test:dns /v                            # AD-specific DNS tests
# Golden rule: domain members use ONLY your DCs as DNS servers
```

امن کردن DNS

چرا	روش
فقط اعضای domain می‌توانند رکورد ثبت کنند	فقط آپدیت‌های پویای امن
هرگز به سوال‌های بازگشتی از انترنت جواب ندهید	open resolver نباشید
رکوردهای کهنه جواب‌های اشتباه و سردرگمی ایجاد می‌کنند	Scavenging روشن
zone ها را امضا می‌کند تا جواب‌ها جعل نشوند	DNSSEC (جایی که لازم است)
لاگ‌های analytical/audit را برای بررسی مشکلات فعال کنید	لاگ‌گیری
فقط به سرورهای secondary لست‌شده	محدود کردن zone transfer

مفاهیم DHCP

اصطلاح	معنی
DORA	Discover، Offer، Request، Acknowledge — کلاینت چگونه آدرس می‌گیرد
Scope	محدوده‌ای از آدرس‌ها برای یک subnet، مثلاً 10.0.0.100-200
Exclusions	آدرس‌هایی در محدوده که DHCP نباید بدهد
Reservations	همیشه یک IP ثابت به یک دستگاه بدهید (با آدرس MAC)
Options	003 روتر، 006 سرورهای DNS، 015 نام domain برای DNS
Lease	کلاینت چه مدت آدرس خود را نگه دارد (پیش‌فرض ۸ روز)
Authorization	در یک domain، سرور DHCP باید در AD مجاز شود تا کار کند

نصب، مجاز کردن و تنظیم DHCP

```
PS C:\> Install-WindowsFeature DHCP -IncludeManagementTools -ComputerName DC01
PS C:\> Invoke-Command DC01 { netsh dhcp add securitygroups ; Restart-Service DHCPServer }
PS C:\> Add-DhcpServerInDC -DnsName dc01.lab.mywebuniversity.local -IPAddress 10.0.0.10

PS C:\> Add-DhcpServerv4Scope -ComputerName DC01 -Name LabNet -StartRange 10.0.0.100 `
            -EndRange 10.0.0.200 -SubnetMask 255.255.255.0 -LeaseDuration 1.00:00:00
PS C:\> Add-DhcpServerv4ExclusionRange -ComputerName DC01 -ScopeId 10.0.0.0 `
            -StartRange 10.0.0.100 -EndRange 10.0.0.109
PS C:\> Set-DhcpServerv4OptionValue -ComputerName DC01 -ScopeId 10.0.0.0 `
            -DnsServer 10.0.0.10 -DnsDomain lab.mywebuniversity.local -Router 10.0.0.1
PS C:\> Add-DhcpServerv4Reservation -ComputerName DC01 -ScopeId 10.0.0.0 `
            -IPAddress 10.0.0.150 -ClientId '00-15-5D-01-02-03' -Name Printer01
```

آزمایش با کلاینت و دیدن lease ها

```
# On CL01: switch the adapter to automatic (DHCP)
PS C:\> Set-NetIPInterface -InterfaceAlias Ethernet -Dhcp Enabled
PS C:\> Set-DnsClientServerAddress -InterfaceAlias Ethernet -ResetServerAddresses
C:\> ipconfig /release & ipconfig /renew & ipconfig /all

# On the server:
PS C:\> Get-DhcpServerv4Lease -ComputerName DC01 -ScopeId 10.0.0.0
PS C:\> Get-DhcpServerv4ScopeStatistics -ComputerName DC01      # free / in use / %
PS C:\> Get-DhcpServerv4OptionValue -ComputerName DC01 -ScopeId 10.0.0.0
```

DHCP Failover برای دسترسی بالا

```
# Requires a second DHCP server, e.g. DC02 (authorized in AD)
PS C:\> Add-DhcpServerv4Failover -ComputerName DC01 -Name LabFailover `
          -PartnerServer dc02.lab.mywebuniversity.local -ScopeId 10.0.0.0 `
          -LoadBalancePercent 50 -SharedSecret (Read-Host 'Shared secret') -AutoStateTransition
$true
PS C:\> Get-DhcpServerv4Failover -ComputerName DC01

# Modes: Load balance (both answer) or Hot standby (partner waits)
# Backup: Backup-DhcpServer -ComputerName DC01 -Path C:\DhcpBackup
#         Export-DhcpServer -ComputerName DC01 -File C:\DhcpBackup\dhcp.xml -Leases
```

عیب‌یابی DHCP

علامت	علت احتمالی و راه حل
کلاینت x.x.169.254 دارد	جوابی از DHCP نیامد: سرور خاموش، مجاز نشده، scope پر، شبکه/VLAN
سرور آدرس نمی‌دهد	در AD مجاز نشده (Add-DhcpServerInDC)؛ سرویس متوقف است
DNS یا روتر اشتباه	option های scope/سرور را بررسی کنید؛ کلاینت را renew کنید
کلاینت‌ها در subnet دیگر	روتر یک DHCP relay (IP helper) به سمت سرور لازم دارد
تداخل آدرس	IP ثابت داخل scope — آن را exclude کنید یا conflict detection را تنظیم کنید
سرور DHCP ناشناخته	روتر یا دستگاه غیرمجاز در شبکه — پیدا و حذف کنید

خلاصه و کارخانگی

- Zone های ادغام‌شده با AD، آپدیت‌های پویای امن، forwarder ها، scavenging
- Add-DnsServerResourceRecordA -CreatePtr؛ Resolve-DnsName -Server
- اعضای domain فقط از DC های شما برای DNS استفاده می‌کنند
- DHCP: مجاز کردن، exclusion، scope ها، option های 003/006/015، reservation ها
- کارخانگی: reverse zone، رکورد A برای web و CNAME برای intranet را بسازید
- کارخانگی: scope دی‌اچ‌سی‌پی LabNet را بسازید و به CL01 یک آدرس بدهید

تشکر از شما! 🤲

ویدیوها و PDF های رایگان: www.MyWebUniversity.com

سلایدهای این درس: MyWebUniversity.com/presentations

YouTube: @MyWebUniversity-Dari · @MyWebUniversity

وحیدالله لطفی – مؤسس و رئیس IT مای وب یونیورسیتی، و استاد علوم کامپیوتر

یاد بگیرید و به دیگران انتقال دهید